

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 271.

TOLLHEGYEN.

— június 18.

(Apponyi ellen.) Nincs szerencsése Apponyinak. Más szemébe a gerendát nem akarják észrevenni, de az övében meglátják a szálkát. Apponyinak bűnül rójják föl azt is, hogy Tomcsányi Lajos páteret kormánybiztosul küldte a szolnoki gimnázium érettségi vizsgálatára. Pedig Apponyi nem akart rosszat. Nem is akarhat, mert Tomcsányi páter elég öreg ember ahhoz, hogy a szolnoki gimnáziumot ne tekintse egyetemnek; és így azoknak az aggodalmuk, akik a tudományokban igazán képzett öreg jezsuita atyától a fizika és kémia igazságait féltik, — meglehetősen alaptalan. Tomcsányi páter nem buktatja meg fizikából azt a diákot, aki Keplerrrel szemben Mózsesnek ad igazat; de föltétlenül megbuktatja azt, aki Laplace elméletéhez még csak nem is konyít. Egyáltalán nem szabad mindjárt haragra gerjedni azon, ha tanügyi dolgokba egyházi férfiak is beleavatkoznak. Mert ne felejtjük, hogy a középiskola föladata kettős: a tanítás és a nevelés. Ez utóbbi nélkül ma még nem szabad és nem is lehet a középiskolát szervezni; és egyházi férfiak lehetnek olyan jó tanárok, mint amilyen rossz nevelők lehetnek a polgári emberek. Kiváltképp ami a Tomcsányi páter személye ellen emelt kifogásokat illeti, — ezek nemcsak igazságtalanok, de alapszélűek is. Aki személyesen ismeri a budapesti Mária-utcai rendház kedves nesztorát, nyugodt abban, hogy a szolnoki diákok nem fogják eretneknek tekinteni azt, akinek különvéleménye van a világ eredete és rendeltetése felől. Ha már a kormányt kritizáljuk, kritizáljuk olyanként, amiben csakugyan hibás.

(Irodalmi nihilisták.) Irván az új magyar irodalom ifjú nihilistáiról, azt mondtuk, hogy mostanában szerfölött bántó irány kapott az irodalomban — négy lábra. Aesopus békái ágálnak a magyar irodalom és költészet nagyjai ellen. Az egyik lekálomistapapozza Tompát, a másik lefalusinótárusozza Aranyt. Az egy Petőfi csak annyiban talál kegyelmet az ő színük előtt, mert álmódott százszor szent világszabadságról, amint nyalakszanak a mi táltos-legényeink is. A „Szegedi Napló“ írja most cikkünkre vonatkozólag. A táltoslegények garázdalkodásait nem is lehet másképp elintézni, csak

mosolygással, vagy hallgatással. Ki vehetné azt komolyan, hogy ők szemétdombot csinálnak a nemzeti irány kincses bányáiból az okon, hogy nincs erejük leszállni annak csudás mélységeibe? A törpe, a ki nagynak hiszi magát, mert nagyokat tud köpni, igazán csak szánni való. A nemzetköziség szintvaktjai verik a mellüket, hogy ők új hangot, új idők új dalait hozzák a barbár magyar poézisbe. Pedig a magyar közönség nem olyan barbár, hogy ne ismerné azokat a dekadens irányokat, amiknek a legszolgáibb utánczó a mi kis nihilistáink. Azt a deliriumos poézist hordják ők az iszákjukban, a mely a maga hazájában nem bírt gyökeret verni a közömbösség miatt. Magyarok nem tudnak lenni, igyekeznek tehát franciáknak angoloknak, muszkáknak vagy németeknek látszani. Álmodoznak arról, hogy a „kivénült“ nemzeti irány harcot indított ellenük. Vagyis szereinek szegénykék a harcot, mert az már azt bizonyítaná, hogy ők léteznek. De hát nincs harc és nem lesz, legalább olyan, a milyent ők gondolnak, nem. Irodalmi irányok vitáját nem az írók döntenek el, hanem a közönség, az pedig nem veszi be a pity-pangokat. Az irodalmi nihilizmus nem fog üzletet csinálni, akárhogy igyekszik rá. A közönség nem fogja megutálni a szépet, csak azért, mert régeu is szép volt s nem fogja oltárra tenni a rutat, mert új gunyája van: a gunyátlanság. A nihilisták nem sokáig fognak kérészkedni. Van köztük néhány igazi tehetség, amely predestinálva van a petőfistaságra meg a kisludistaságra. Be is fognak jutni, mihelyst megértek, illetve meg fognak térni, mihelyst bejutottak. A többiek irodalmi torzszülöttek, akik csak hadd vágják esetlen fintoraikat az ideális szépség Géniusza felé. Nem ártanak vele senkinek, hadd töltsék passziójukat.

Fogy a magyar.

— június 18.

A statisztika egy megdöbbentő szenzációval lepett meg újabban benünket. Hogy ahelyett, hogy szaporodnék az ország lakossága, a lélekszám a legutóbbi két esztendőben határozottan csökkent és ha így tart tovább, erőtlenedik a magyar fajta. A legutóbbi általános népszámlálás azt bizonyította, hogy Németország után a mi hazánk népessége szaporodik legerőteljesebben;

alig mult el néhány esztendő az örvendetes tény konstatalása óta és ott tartunk már, hogy nem a népesség további szaporodásáról, hanem csökkenéséről kell beszámolnunk. Ijesztő jelenség ez, amely a legsötétebb perspektívát nyitja meg minden jó hazafi előtt. Az a nép, amely nem tud szaporodni, eljátszotta szerepét az emberiség történetében, annak pusztulnia kell a számok logikájának kérérlhetetlen törvényénél fogva.

Valóban ilyen sivár lenne a helyzet? Kiapadt volna a magyar anyák méhe? Annyira romlott és elgyöngült lenne ez a szittyfa fajta, hogy fájának fenntartásáról gondoskodni többé ne tudna? Nem igaz! A jó vér és egészség tekintetében hála Istennek semmi gáncs nem érheti a magyar apákat és anyákat, egész más okokban keli keresnünk a magyar fajta pusztulásának ezen első szimptomáit.

Amióta az ödipuszi balsorsban leledző Tisza István gróf megcsinálta a kivándorlási törvényt, amely könnyű, biztos és olcsó kivándorlást biztosít a munkásságnak, azóta megnyoleszorosodott a kivándorlók száma, ugyannyira, hogy az 1905-ik esztendőben 190.000-en hagyták el hazájukat. Az idén e szám előreláthatólag meg fog gyarapodni néhány tízezerrel és amikor több, mint kétszázezer emberrel fogy a népesség, ezt az óriási számot természetesen nem tudják pótolni az ujszülöttek. Semmi másban nem kereshetjük tehát a kivándorlás, illetve a népesség csökkenésének okát, mint abban a leirhatatlan szociális nyomoruságban, amelyben a magyar munkásnép milliói élnek. — Számtalan könyv és ujságcikk foglalkozott már ezzel a nyomorusággal, a melyhez hasonlót Európában keveset találunk — talán Sziciliában — a közvélemény át van hatva tudatától, mégis semmi sem történt eddig, ami e nyomoruságot csillapíthatná; csak az történt, hogy a kivándorlási törvény által módot nyujtottak a paraszt páriáknak arra, hogy a nyomoruság országából könnyű szerrel megszökhessenek. A humanizmus szempontjából nem is lehet kifogásolni ezt a kivándorlási törvényt, de a magyar állameszme, az ország

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjféli izmódást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarhőhőges, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenki „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche“

Kapitató orvosai rendelkezésre a gyógyszerészekben. — Ár Svájcban 4.— korona.

léte szempontjából a leghatározottabban kárhozthatni kell azt.

A mi iparunk nem játszik még jelentős szerepet közgazdasági életünkben. Alig van 300.000 gyári és ipari munkaerő. Ellenben vagy 8.000.000 él meg a mezőgazdasági munka után. És nem is iparosaink, hanem kisgazdáink és földmives munkásaink hagyják el hazájukat. Ez a 8.000.000 ember vegetál olyan helyzetben, amelyből szabadulni akar minden áron. A magyar termőföld 60%-a alig 4000 ember kezében van, a többi 50 holdnál kisebb földbirtokosok alkotják. Ezen birtokok száma vagy 2.000.000 és amikor mérlegeljük azt, hogy 4000 ember él meg a magyar termőföld 60%-ából és 2.000.000-nak a 40%-ból, akkor megértettük törpebirtokosaink siralmas helyzetének főokát. Hozzá kell vennünk ehhez azt is, hogy adótörvényeink embertelenül igazságtalanok és a kis birtokot aránylag 100%-kal nagyobb adóval sújtják, mint a nagybirtokot. Takarékpénztáraink, különösen a vidékiek a hitelre szoruló kisbirtokosokkal (és melyik kisbirtokos nem szorul hitelre? uzsora üzleteket folytatnak, ugyanígy cselekszenek a falusi szövetkezetek, szatócsok és koresmárosok is; a parasztnak, ha a hatóságnál valami dolga van, minden lépése pénzbe kerül: mindezek képezik a szociális nyomorúság okait.

5—6 millióra tehető a mezőgazdasági munkások száma, a földmívelési miniszter kimutatása szerint évente átlag 230—250 koronát keresnek. Esik egy napra vagy 60 fillér. Ebből kell megélnie a mezei munkásnak családjától. Ezért kell kivándorolnia, ezért kell elpusztulnia.

Ország urai, gondoljátok meg! Vagy tovább folytatjátok ezt a gazdálkodást és akkor elpusztul Magyarország és a kivándorlottak helyébe idegen népek fölöslege teszik meg a magyar rónákon és mezőkön, vagy szociális alapokra fektetik az ország kormányzását. E szociális alapokon ujja kell születni Magyarországnak és ha az egész társadalom nem vesz részt az újjászületés munkájában, bizony betelhet a mi időnk!

Politikai hírek.

— A külügyi költségvetés. Bécsből tájékoztató: A magyar delegáció külügyi albizottsága ma kezdett a külügyi költségvetés tárgyalásába. Gróf Thoroczkay Miklós előadó megátadja gróf Goluchowszky közös külügyi miniszter, a mért nem ellensúlyozta azon gyűlöletes támadásokat, melyeket a németországi sajtó intézett a most lefolyt nemzeti küzdelem ellen. Ezzel megrendítette a hármasszövetség iránt való bizalmunkat, holott a külügyminiszterium helyesebb információkat adhatott volna a német lapok levelezőinek. Hibáztatja a külügyi kormány balkáni politikáját, melyből reánk haszon nem hármlék. A magyarság nincs arányosan képviselve a külügyi hivatalokban, a konzuli akadémián néhány tantárgyat magyarul kellene tanítani. A haditerhéket kevesebbiteni kellene. Kérde, hogy a hármasszövetség szemben a külügyminiszter mily irányt követ? A költségvetést ajánlja elfogadásra.

A külügyi albizottság folytatólagos ülésén Thoroczkay Gróf után Sághy Gyula beszélt, aki a külügyminiszternek nem sza-

vaz bizalmatlanságot, helyette határozati javaslatot terjeszt be, mely szerint utasítatik a külügyminiszter, hogy a paritásnak megfelelően a követségi épületeken és konzulátusokon az osztrák címer mellett a magyar címer és zászló is elhelyeztessék, s a magyar nyelvű beadványok magyarul intéztessenek el; egyébként kijelenti, hogy a költségvetést elfogadja. Ezután Zichy Jenő gróf szóvá teszi, hogy külügyminiszter, nem akarja látni, hogy Európában izoláló processus van folyamatban, mely Németország ellen irányul. És a baj az, hogy mi vagyunk Németország uszályhordozói. Olaszország gyanúsán viselkedik, a határon titokban várakat épít és mi mindenütt a kidobott szerepét játszuk. Majd szóváteszi Goluchowszky-nak az alkotmányválság alatt tanusított magyarellenes politikáját, végül indítványt terjeszt be, hogy mondja ki a delegáció, hogy a külügyminiszter politikáját nem helyesli és annak irányításában jövőre teljes változtatást követel Zichy indítványa mellett többen felszólaltak a vitát egyelőre Wekerle zárta be azzal a kijelentéssel, hogy a bár államiságunk érvényesülését ő is óhajtja, nem reméli, hogy a címer és nyelv kérdésnek paritásos megoldása haladéktalanul teljesíthető volna.

Erre a vitát délután öt órára hszasztották. Ülés után Wekerle, Kossuth és Goluchowszky hosszú tanácskozásra ültek össze.

A délutáni ülés folyamán Goluchowszky szólalt fel és kijelentette, hogy a Fejérvári kormányt kénytelen volt törvényesnek elismerni; az más kérdés, hogy a kormány alkotmányos volt-e. Az ő célja mindig az volt, hogy békés kiegyenlítés által a dolgok rendeződjének. Sohasem cselekedett a magyarok ellen és sohasem volt a magyarok ellensége.

A nemzeti kormány vállalkozása.

— Irta: Vidovich Menyhért. —

— június 18.

A 48-as párt gyarlóbb elemeit ugratni akaró újságokat, mely újságok csakis zavarcsinálás céljából handabandáznak, nem is számítva — már komoly lapok is türelmetlenkednek és vivmányokat követelnek.

A „Magyarország” például június 17-én kelt számának vezércikkében például az ellen jajdul fel, hogy mindég csak adunk, kapni pedig nem kapunk semmit!

Édes jó Istenem! Hát már a kormányt támogató komoly újságok is megfélemlítettek volna arról, hogy a nemzet legjobb fiaira mire vállalkoztak, — a nemzeti kormány megalakításakor?

Nemde a romok eltakarítására, állami szükségletek megadására, végre az általános szavazati jog törvényre emelésére, — sem többre, sem kevesebbre! . . .

Nem tudta ezt a nemzet mikor a választási urnához lépett? Ugyebár tudta? Mit akarnak hát? Talán csak nem akarják késleltetni, vagy éppen megakadályozni az eivállalt kötelezettség beváltását!

Hiszen a nemzet minden hű fiának ma nem lehet más teendője, mint tőle telhető minden erővel azon működni, hogy az átmeneti kormány feladatát minél előbb megoldja, és így az alkotások korszakába jussonak.

Igen, az alkotások korszakának jegyében lépünk, az általános választási jog alapján megválasztandó parlamenttel . . .

E parlament rakja le a nemzet jövőjének alapköveit!

Tartsuk tehát egy időre a tokjában fegyverünket és ne gáncsoljuk a mostani kormányt amugy is igen nehéz feladatában, hogy majd aztán, ha elkövetkezik az alkotások korszaka, egyesült erővel szállhassunk sikra jogaink kivívásáért!

Egy nagyszabású pénzügyi művelet.

— A jelzálogbank nyereségkötvényeinek konverziója. —

— június 18.

Hazánk pénzügyi életében valóságos szenzáció gyanánt jelent meg a Magyar Jelzálog-Hitelbanknak azon felhívása, melylyel a jelenleg forgalomban lévő 3 százalékos nyereségkötvények konvertálására s egyúttal a kibocsátandó új Jelzálog sorsjegyek aláírására hívja fel a közönséget.

Tekintve, hogy itt nem egyszerű bankműveletről van szó, hanem olyan nagyszabású pénzügyi tranzakcióról, mely a községek, városok és más közhatóságok részéről támasztott hiteligényeket, de másrészt a közönség anyagi érdekeit is közvetlenül érinti, kötelességünk, hogy ahhoz behatóbban hozzájáruljunk. A Magyar Jelzálog-Hitelbank a szábanforgó 3 százalékos nyereségkötvények biztosítékát tudvalevőleg a községi és hasonló kölcsönök teszik, ezen kötvények tehát pupilláris értékűek, úgy hogy azokat óvadékkul vagy letétül bármely állampénztár is elfogadja. Vizsgálván a kibocsátott prospektusokat, azt látjuk, hogy az új sorsjegyek hasonló biztosítékkal bírnak, e részben tehát a konvertáló felek érdekei tökéletesen meglesznek óva. Sokkal nagyobb kérdés, hogy nyere, vagy veszít-e a közönség, ha a most tulajdonában lévő nyereségkötvényeket konverzióra bejelenti?

Alaposan áttanulmányozva a megjelent felhívásokat, e részben a következőkben körvonalazzuk észrevételeinket. A most forgalomban lévő 3 százalékos nyereségkötvények játéktérve már elavult, mert a még megmaradt nyereségek oly kicsinyek, hogy a kötvény alig vehető sorsjegyszámba. Ezzel szemben a 3 százalékos kamatozás oly jelentéktelen, hogy viszont az befektetési papirnak sem tekinthető. A jelzálogbank tehát, hogy egyrészt a jelenlegi kötvénytulajdonosok részére némi anyagi előnyt nyújtson s másrészt pedig, hogy a kötvény közkedveltőségét minden irányban megővje, elhatározta, hogy az amugy is csekély kamatfizetést megszünteti, de e helyett olyan káprázatos nyereség-sorsolási tervet állít össze, amelynek páriját hiába keresnők az egész világon.

Kétséget kizárólag kitűnik a becsérlésre (konverzióra) vonatkozólag kiadott felhívásból, hogy a Jelzálogbanktól minden nyereségkötvényes szándék távol áll ezen oriaszi pénzügyi művelet megindításánál és lebonnyolításánál, hiszen könnyen kiszámítható, hogy a vevők részéről a sorsjegyekért befizetendő összegnek majd háromszorosát fizeti vissza nyereségek alakjában. Ezen kívül döntő szempont az, hogy az új sorsjegyekért befizetendő összeg már az első sorsolástól kezdve teljesen egyenlő nagyságú a legkisebb törlesztendő összeggel, de még ha ezzel ki is huznák az illető sorsjegyet, a tulajdonos megkapja az ugyanazon nyereség-sorszámmal ellátott nyereségjegyet, melylyel a sorsjáték egész ideje alatt szakadatlanul szakadatlanul játszhat az 1.000.000, 500.000, 400.000, 300.000, 200.000 stb. összegben megállapított nyereségekre.

A minc tehát ezekből kivethető, az új sorsjegyek nemcsak belső értéküket tekintve egyenlők a legkiválóbb és legelső befektetési papirokkal, hanem mint sorsjegyek és egyenesen páratlanul állanak.

Már ezért valószínűnek kell tartanunk, hogy minden kötvénytulajdonos bele megy a cserébe, de éppenséggel lehetetlen, hogy bárki is nem tartsa rendkívül előnyösnek a konverziót, ha alábbi körülményeket figyelemre méltatja.

A ki nem konvertál, annak egyszerűen visszafizetik kötvényének 200 korona név értékét, s ezenkívül megkapja a 35 korona értékű nyereségjegyet, vagyis kap összesen 235 koronát. Ezzel szemben, nyereségkötvényeknek csak a mostani árfolyamát is véve alakul, annak értéke 255 korona, tehát a nem konvertáló felet nyomban 20 korona veszteség éri. Ez a veszteség még nagyobb akkor, ha azt tekintjük, hogy az egy nye-

reménykötvény helyett kibocsátandó két új sorsjegy, a befizetendő 57 koronát és számitva csak 312 koronába kerül, holott az ok. 312 koronába kerül, holott azok tényleges értéke a nyereséményekkel együtt 350 korona.

Nem szabad e mellett elfelejteni azt sem, hogy a kamatozatlan sorsjegyek ára évek hosszú sora óta emelkedik úgy, hogy a tulajdonos már e réven is megkapja befektetése kamatját. — Epeusséggel nem tulozunk tehát azon állítással, hogy ezen legelsőrangú közkedvelt és feltétlen (pupillária) biztonságú sorsjegy-érték tulajdonosa ugyszólván ingyen játszik évente 6 hazáson millió, félmillió 4, 3, 200 000-re stb. tő és rendkívüli mennyiségű meliéknyereséményre. — Ezen adatok alapján állapítottuk meg azt, hogy a konverzió nemcsak előnyös a felekre nézve, hanem egyenesen saját anyagi érdekeik ellen vétenek, ha azt elmulasztják.

Epeuszéért helyesnek tartanók, ha hatóságaink is igyekezzenek a birtokukban levő 3 százalékos nyereséménykötvényeket kiesérlésre bejelenteni, annál is inkább, mert mint említettük, azok befektetési jellege változatlan fenmarad. — Megjegyzendő, hogy akiknek ovadék, letét, vagy biztosítékképen van bárhol nyereséménykötvényük elhelyezve, a konverziót egyszerűen a letéti jegyek beküldése mellett eszközölhetik.

Az, hisszük, hogy a konverzió bejelentéseket, nemkülönbön új sorsjegyekre való aláírásokat helyi pénzüzetek is elfogadják, de ilyen címek egyébként a napilapokban bőven találhatók. A becsérléssel jó lesz sietni, mert a határidő f. hó 22-én lejár, e annak elmulasztása tetemes kárt okozhat a tulajdonosnak. Ugyanezek ezt ajánlhatjuk az új sorsjegyek aláírására nézve is, mert annak határideje is lejár 22-én, már pedig ilyen sorsjegyekhez azontul csak a jóval magasabb napiárfolyamokon lehet hozzájutni.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

— június 18.

A delegátusok Bécsben gyorsan dolgoznak s ha ilyen arányban folyik a munka tovább is, akkor lehetővé teszik, hogy az országgyűlés még ebben a hónapban ismét összeüljön. Erre szükségünk van, mert a képviselőház asztalán igen nagy munkaanyag fekszik: esupa olyan dolog, amit még a nyári szünet előtt okvetlenül el kell intézni. Ilyen javaslat elsősorban a Horvát pénzügyi egyezményről szóló javaslat, a bíráknak és ügyészeknek az igazságügyminisztériumba való beosztásáról szóló javaslat és néhány vicinália, melyeket annál sürgetőbben kell elintézni, mert legnagyobb részét már fel is építették s nem lehet átadni a forgalomnak azért, mert az országgyűlés a javaslatot még nem emelte törvényerőre.

(Még több munka.)

Ugy beszélnek politikai körökben, hogy a felsoroltakon kívül még több törvényjavaslat is elintézendő s ha hozzá vesszük, hogy a felirat még csak ezután kerül a Ház elé s hogy ennek kapcsán szélesmedrű vita indul, melynek folyamán több felszólalás a nemzetiségekhez lesz intézve, elképzelhetjük, hogy minő munka vár a tisztelt honatyákra, akik bizony az idén nem fognak annyit nyaralni, mint példánk okáért — tavaly!

(A nagykállói mandátum.)

A nagykállói választó kerület — a mint nekünk távirják — ma egyhangulag dr. Mezőssy Béla földmívelésügyi államtitkárt választotta meg képviselőjéül. A választás után 400 terítékű banket volt, melyről táviratilag üdvözölték Darányi és Kossuth minisztereket.

(Miniszterek Bécsben.)

Bécsből táviratozzák: Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a delegáció tárgyalásaira tegnap este ideérkezett és a magyar ministerium Bankgassei palotájában szállt meg.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök ma este Budapestre utazik, hogy holnap délelőtt néhány sürgős ügyet elintézzon, a melyek személyes jelenlétét megkívánják. — Holnap este a miniszterelnök újból Bécsbe érkezik és részt vesz Goluchowski gróf közös külügyminiszter ebédjén.

Mint halljuk, a magyar delegáció teljes ülését hétfőn, e hó 25-én veszik kezdetüket.

Egyház és iskola.

Diákkongresszus Debreczenben.

(Saját tudósítónktól.)

— június 18.

E hó 22-én kezdődik Debreczenben az országos diákkongresszus.

Legfőbb tárgya a Magyar Diákszövetség megalkotása lesz, melynek megalkotása az előző években tartott kongresszusokon (Kolozsvárott, Budapesten) nem sikerült, most azonban a legszebb kilátásuk van arra, hogy a debreceni országos diákkongresszus végre megszűnteti ez a hatalmas és nagy feladatokra hivatott diák-intézmény.

A kongresszus tárgyai a bejelentés sorrendje szerint a következők:

- Diákszövetség.
- Diák ifjuság választó joga.
- Kossuth-serleg ügye.
- Országos diák sajtó.
- Országos diák jelvény.
- Magyar Szokol.
- Kerületi diákszövetségek az országos diákszövetség keretén belül.
- Kórház-egyletek felállítása.
- Diák sajtó szervezése.
- Gazdász-egyetem.
- Ifjusági zászlóalj megalkotása és a céllövészet.
- Honi ipar pártolása.
- A főiskolai ifjuság testi és lelki épségét és egészségét célzó diákszövetség.
- Gyorsírási előadás.
- Népegyetem.
- Levegőügyi ügyek intézése és a becsület székek felállítása.
- Ifjusági kaszinó felállítása.
- Egyetemes jogászi ifjusági hivatalos lap.
- Az állatorvosok doktorátusa.
- Az állatorvosok hallgatók helyzete a katonaságnál.
- Pro tuventute Diákérdemjel.
- Küzdelen a dákórománizmus ellen.
- Tájékoztató. Érkezés 21-én. Érkezés után Darabos utca 29. szám alatti kongresszusi irodában az igazoló levelek bemutatása, végleges igazolás végett. Este 8 órakor az Angol királynő éttermében ismerkedési estély. 22-én d. e. 9 órakor kezdődik a kongresszus. A kongresszus után kirándulás a Hortobágyra.
- A kongresszusi képviselőket kéri a rendezőség, hogy iskoláiktól teljes felhatalmazást hozni sziveskedjenek.
- 24-én este Kossuth-serleg ünnepély.

A vidéki főiskolák kiküldötteinek elszállásolását már több debreceni intelligens család volt szives magára vállalni. A szállásadásra vonatkozó további szives ajánlatokat lapunk szerkesztősége is készséggel elfogadja.

IRODALOM.

A Vezuv.

... Kitért a vész! Az izzó láva
Tűzfolyam gyanánt foly tovább!
Bömbölve, mint a föld haragja,
Csattogva, mint az ég villáma,
Pusztítva itt a bűn honát,
A földiség s az emberek honát...

Kicsiny, roskadó sárkunyóhában
Fogytan már a végső kenyérfalat.
Szegény, vallásos, buzgó emberek,
A nagy szülők s négy árva kis gyerek.
Egymást szorosan átölelve
Imádkoznak egy Mária-kép alatt.
Rebegve kéri Istent,
Hogy adjon nekik kenyeret,
S hártsa el haragját itt lent,
Mely mindent vésszel fenyeget...
S hogy rámondják az ájtatos áment,
Betör az izzó láva tenger...
Örült kiáltás, hörgés halalzik...
Aztán a tűz lassan kialszik,
S újra örök csend... mély homály...
osend!...

Megjött a vész. S az izzó láva
Örült sebészen foly tovább...
Elpusztítá a jók honát!

Néhány száz lépés innen, oda.
Fénben uszik egy nagy palota,
S a láva tenger arra foly...
A zenehang, a dana hangja
Csak egyre hangzik odaátal;
Nem félnek ők... Mit? ... tűz haragja?...
A palota megvédve gáttal!...
S a vad tivornya egyre foly...

S a láva bösz rohammal
Neki esik a kő s vas gátnak,
Bömböl haragja... S az ablakokból
Nők, férfiak nevetnek, hahotáznak...
Nők, férfiak nevetnek, hahotáznak...
— Isten! te itt vagy? Ő velek?!...
S pusztító, vésses haragodra
Im ez a felelet!...

S az izzó láva megszegyenülve
Mi kárt se téve hőmpölyög tovább...
Epen hagyá a — bűn honát!

Szabó István.

Szojka Gyula távozása.

— június 18.

A debreceni társadalom egyik rokonszenves tagját vesztí el a most végződő iskolai évvel. A kereskedelmi tanintézetek érdemes igazgatója megy el Debreczenből Pozsonyba. Valami oly kedves, oly megkapó epizódja ez a távozás az életnek, de ránk nézve mégis fájó. 24 év gyümölcsöt hajtó munkája közben, a küzdelemben, az élet harcában fel-feltűnik a küzdő előtt a múlt, a gyermekkor képe, annak gondtalan, bajt nem ismerő, boldog vidámsága. Megdobban a szív s valami fájó lemondás vesz erőt a lelken, mert szinte érzi, hogy ábránd az s gyermeki szívárvány a kép, melyet elmerengő lelke felidézett. S egyszerre csak a kép meg-elevenedik, a nem hitt, nem remélt valóra ébred. Visszamehet gyermekkorra gondtalan-ságai közé. — Így volt ez, így történt ez Szojka Gyulával is, gyermekkorának városába hívta vissza a felé irányult bizodalom. S ő megy, de tehetett e másat? Ő megy, nem tartja vissza 24 buval, örömmel, eredményei megrakott esztendő emléke. — Itt hagyja a várost, a melyet megszeretett, a mely őt megszerette, itt az iskolát amelynek sulyt, nevet ő adott, a mely neki tért teremtet a munkára, itt hagyja tanáriarsait a

kikkel együtt munkált egy új, hatalmas, erős és tette kész, reális gondolkozású nemzedék felnevelésén, itt barátait, kikkel oly kedves sok szép kedves órát együtt töltött. De lehet e mást, a gyermekkori édes emlékek, a ködbe borult mult felfeltűnedező alakjai hívják, csalogatják s ő megy, s utána mi csak bá-nattal emlékezünk. (Dr. M. L.)

Bucsuzóját tegnap ülték meg. Vasárnap délelőtt volt a hivatslos elbucsuztató. F. Zádor Lajos kereskedő társulati elnök bucsuzott el tőle először hivatalosan. És e bucsuztató — s ez mutatja Szojka Gyula egyéniségét — oly igen elűtött, a hideg, rideg bucsuztatótól. Az elnök szavaira, nem egy szemben láttuk a köny gyémántját fel-agyogni, a melyben az bizony ritka vendég. Fábrián az új igazgató, a tanárkar nevében, Kálnay L. végzett növendék az ifjúság, a Pour Milike a nőitanfolyam nevében bucsuzott el tőle: s a bucsuzókrá Szojka Gyula alig tudott felelni, a meghatottságtól.

A hivatalos bucsuztatót követte este a barátságos bucsuzás a fehér asztal mellett. Hogy ki volt Szojka Debreceennek, azt itt lehetett igazán látni. Ily szép s válogatott, s a társadalom majd minden számottevő rétegének meg volt a maga képviselője. S az a melegség, a mely a szép számmal elhangzott beszédeket áthatotta, nagyon nagyon ritkán érezhető az ilyen alkalmaknál. Melegségével kitűnt Szántó Sámuel beszéde, a ki a 24 év óta együtt működő bajtársától, barátjától bucsuzott. Szávay Gyula pedig derült és jóízű felköszöntőjében arra köszöntött, a kit az ünnepelt itt fel nem találhatott, de a kit ott Pozsonyban szíve bizonyára meg lel, — és már most az egész társaság kézsökjait küldötte el.

A társaság kedélyes hangulatban volt együtt a késő éjjeli órákig, mert birta már az ünnepelt ígését, hogy Debrecent s a debrecenieket, pályatársait s barátait nem felejt el, hanem évenként többször vissza-vissza jön közüjük.

NAPI HIREK.

Mezőssy államtitkár Debreceenben.

— A hortobágyi sáskairtás. —

(Saját tudósítónktól.)

— június 18.

Minden tavasszal fenyegeti a Hortobágyot a sáska. A mult évben hetekig irtották drága apparátussal ahhoz érők, ez az irtás nagy összegeket nyelt el, amelynek egy részét a város fedezte, mégis ma megint úgy áll a dolog, hogy a sáska veszedelem sokkal nagyobb mérvben fenyeget, mint tavaly.

Farkas Albert mátai biztos még kora nyáron jelentette Kovács József polgármesternek, hogy megint baj van a Hortobágyon, a sáska jelentkezett, de ezuttal sokkal vehemensebben, mint eddig.

A polgármester jelentést tett a tanácsnak, amely úgy határozott, hogy az irtáshoz szükséges összeget meghatározta, de egyuttal szükségesnek látta, hogy a földmivelésügyi miniszter is járuljon hozzá megfelelő arányban az irtási költségekhez. A tanácsülésből ennekfolytán terjedelmes jelentés ment a földmivelésügyi miniszterhez, aki behatós tanulmányozás után most Mezőssy Béla államtitkár utján óhajt meggyőződést szerezni a jelentés adatainak valóságáról és ehhez szabja elhatározását.

Mezőssy Béla államtitkár holnap reggel 8 órakor jön Debreceenbe Nyíregyháza felől. Bár a fogadtatást nem lehetett előkészíteni, miután a látogatásról csak ma értesült hivatalosan a városi tanács, mindazon

által Kovács József polgármesternél élén az egész tanács várja a pályaudvaron az államtitkárt, akit a polgármester üdvözöl néhány szóval. Az államtitkár ezután a „Bika“ szállóba hajt, majd városi fogatokra ül egész kíséretével és kihajtat a Pallagra, hogy az ottani gazdasági tanintézetet megtekintse. Délben az „Angol Királynő“ fehér termében tiszteletére ebédet ad a városi tanács. A hortobágyra a délután 5 órakor induló vonattal megy ki az államtitkár, akit ott Király Gyula tanácsnok fog kalauzolni.

Elutazásának ideje még bizonytalan.

Napról-napra.

— június 18.

Az angol polgármesterek
Ne néznének Debreceenbe?
A közigazgatásunkkal
Ne álljanak szemtől szembe?

Itt legalább megtanulnák
Nem azt, hogy mint kéne tenni,
De azt, hogy az állapotnak
Milyennek nem kéne lenni!

Haza jön a kocsi.

— június 18.

Holnap érkezik Debreceenbe az új század egyik legnevezetesebb járműve . . .

Nem a Kun László szekere, a mely elé fogták igavonó barom helyett a szántóvető magyar embert. Sem a madridi kocsi, a melyet szétrombolt Manuel, a rettenetes don virágok közé rejtett bombája.

Nem, nem. Egészen másfajta kocsit hoz haza holnap a vasparipa. Azt a halottis kocsit szállítatja haza a Dankó-féle temetkezési intézet, a melyen január 2-án élőhalottat szállítottak. Kovács Gusztávot, a ki a törvénytelenég szekere elé kívánta fogni a vastag nyaku debreceni civist, a ki magát képzelte olyan bombának, hogy majd szétrobbantja a város falai között folyó nemzeti ellenállást . . .

Mintha az nem robbant volna fel időknek előtte Kovács Gusztáv nélkül is . . .

Denique visszatér a kocsi, a mely „bűnjelként“ szerepelt holnapokon keresztül, ma pedig nem azok bűnét jelenti, a kik magko csikáztatták rajta a szerencsétlen főispáni karrikaturát, hanem jelenti az ex lex korszak alakjainak bűnös voltát és megsemmisülését.

Halottas kocsin (ha véletlenül nem a Dankó ur alkalmazottja az ember) csak egyetlenegyszer, még pedig a városból kifelé szokás kocsikázni.

Elégedjék meg azzal Kovács Gusztáv, hogy ő — kivételképen — befelé kocsizott rajta. Aztán megugrott és most már élőhalott ő, akármiosoda kocsin foglaljon helyett.

Mintha ott lebegne holnap is a visszaérkező fekete szekéren Kovács Gusztáv, Boda Dezső, Tóth János, Naszády Iván, Várady Sándor, Vaday László és a többi kedves emlékü ex-lexi szeretetreméltó alakja is.

Hát csak lebegjenek ezentúl is ég-föld-között, nem helyezvén többé lábukat a szabad Debreceen talajára.

Többé nem kerül halottal kocsira ex-lex-alak, mivel — hisszük Istentől — nem is születik többé magyar, a ki ilyesmire adja a fejét.

Halottas, szemetes és tolongó kocsi: életetek ezután hivatástoknak és ne féljetekek ezután attól, hogy a hullánál, szemétnél és csöcseléknél is szomorubb, vagy silányabb terhet kell hurcolnotok! (gr.)

— A depr. ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága e hó 20-án d. u. 5 órakor az egyház tanácsstermében ülést tart. Tárgyak: folyó ügyek.

— Arad és Debreceen magasugrási versenye. A május 27-iki szövetségi torna-versenyen eldöntetlen maradt a magasugrás versenye, melyben az Aradi Atletikai Club és a Debreceeni Tornasegylet hatos csapatja egyaránt 935 centiméter eredményt ért el. Vasárnap volt a verseny döntője. A magyar tornaszövetség döntése szerint mindkét csapatnak a saját pályáján ugyanazon hat emberrel az eredeti feltételek szerint meg kellett ismételnit a magasugrási versenyt. A debreceni csapat a következő eredményt érte el: 155 centimétert ugrottak: Fényes Jenő, Mészöly Miklós, Schirf Henrik; 162.5 cent. Zöld József; 165 cent. Hajdu Béla, Ormós Lajos; az összeg 957.5 cent. Ezzel az igen kiváló eredménnyel a Debreceeni Tornasegylet megnyerte a kaszinó bronzszobrát, Zöld József pedig gróf Waldeck Frigyes tiszteletdíját; a multkor ugyanis Zöldé volt a legjobb ugrás. Azonban a két díj már a tegnapi verseny előtt is a debreceni csapaté volt, mert Arad az utolsó napon visszalépett a versenytől. Kár hogy ezért a szövetségi bíró nem jött el s nem hitelesítette ezt a szép eredményt.

— Ülések az ipartestületnél. Az ipartestületnek élénk, mozgalmas napjai lesznek a hét folyamán. Egymást követik a különböző szakosztályok értekezletei és egyéb ülések. Holnap délután három órakor a szijgyártó szakosztály, 20-án szerdán, ugyanabban az időben a festő szakosztály, délután 5 órakor a békéltető bizottság, 21-én csütörtök délután 3 órakor a mészáros iparosok tartanak ülést. A szakosztályok értekezleteinek tárgyát: ipari sérelmeik orvoslása képezi a békéltető bizottságot peres, vitás ügyek foglalkoztatják.

— A debreceni Fedák est. Fedák Sári kabarettje, mint ismeretes, szombaton este lesz a színházban. A nagyszerűnek ígérkező színházi est elé érthető érdeklődésel szép a város közönsége. Az estélyen az eddigi tervek szerint több fővárosi művész is részt vesz Fedák Sárin kívül. A közönség tájékoztatása szempontjából közöljük, hogy a Fedák estre szóló jegyek Békés Lajos üzletében kaphatók. Megjegyezzük, hogy földszinti és első emeleti páhoiy már nem kapható.

— Az ügétő verseny. Nap nap után nagyobb az érdeklődés a debreceni urkocsis versenyek iránt, a melynek első napja szombaton, e hó 23-án lesz. A verseny iránt a vidék közönsége is szokatlan érdeklődést tanúsít, a mennyiben Lóránt verseny titkár naponta számos táviratot és levelet kap, a melyben a versenyek felől tudakozódnak. Itt jegyezzük meg, hogy a helyi vasut közvetlenül az urkocsis egylet pályája előtt áll meg s így a közönségnek a legesekélyebb fáradsága és minden nagyobb kocsidíj költsége nélkül alkalmá lehet a versenyre kijutni. A versenyre a jegyek Békés Lajos Piac utcai üzletében kaphatók.

— Esküvő. Sándor Imre, a Hegedüs és Sándor cég tagja folyó hó 24-én déli félégylórakor tartja esküvőjét a Deák Ferenc utcai izraelita templomban, Hirschfeld Erzsébet urhölgygyel.

— Rajz és kézimunka kiállítás a Svetits intézetben. Négy tágas teremben kiállított munkák mutatják azt a szép eredményt, mit ez évben a zárdai növendékek a rajz és kézimunka terén elérték. Gondosság és izlés jellemzi a kiállított dolgokat, de némelyik munka igazi művészi készségről tesz tanuságot. A kézimunkák majd minden

namét képviseli egy vagy több készítmény. Szép ruhákat látunk Baróty Margittól, Hiry Edithől, Spitzer Hajnalkától, Engesszer Jankától, Domaničky Eteltől stb. Feltűnést kelt a Csanak Margit oltárterítője, értékes darabja a kiállításnak. Ugyiszintén Boros Annának egy szmirna szőnyege. Szép munkák vannak még Popper Anának, Lukács Annuskának, Irinyi Ilának, Konrád Micinek, Berzöffi Liliúknak, Than Margitnak, Csanak Margitnak művészies bársonyvasalása. stb. stb. A rajzkiállítások közül feltűnést keltenek Fleischmann Lenke szép se-nyemfestésével továbbá Hiry Edith, Pá-nyay Boriska, Venczel Jolán, Kuczik Mariska, Alföldy Karola; Jóna Rózsi, Csanak Margit fa-beégetésükkal, Grausz Ilonka, Lukács Anna művésziesen festett kalyhaellenzőkkel. Biztos kézre vállanak a Dömök Irén, Fekete Ilus, Friedmanszky Anna, Fényes Alice, Munkácsy Matild stb. akvarelljei. Szép szénrajzokat állítottak ki a negyed éves tanítónőképzsők gipsz munkák után. Az egész kiállítás általánosan azt a benyomást kelti, hogy a rajz és kézimunka oktatás a Szevics intézetben jó kezekben van.

— **Eltűnő szépséghiba.** Az új kormány egymásután tünteti elfelé korszakának szépséghibáit. Dr. Boda Dezsőből is kiábrándult végre Andrassy belügyminiszter. A mint nekünk jelentik, a Bécsben időző delegátusok körében azt a hírt korpoltálják, hogy Boda Dezső főkapitánynak dr. Okolicsányi László képviselő lesz az utódja. A különö modoru ex-kormánybiztosnak tehát nem marad egyéb vigasztalása, mint ama bizonyos „levélke, drága kis levélke“, a mellyel állítólagos debreceni tisztelője hono-ralta itteni működését.

— **Sorozások a megyében.** Debrecenben véget ért a sorozás, a megyebeli já-rásokban azonban még csak ezután fog le-zajlani. E hó 22-én kezdődik a balmazuj-városi járásban.

— **A hortobágyi szamar.** Tudósok tettek látogatást a Hortobágyon s kint a szabad ég alatt a tar-tak hálni. A juhász figyelmeztette őket, hogy ne tegyék ezt, mert éjjel vihar lesz, a szamar már be is ment az óljába. A tudósok erre nem is hede-ritettek. És tényleg alaposan megáztak. Mondták is másnap: menjünk haza, nem vagyunk mi tudósok, nálunk még a szamar is többet tud!

— **A Tisza áradása.** Hódmezővásár-helyről írják: A Tisza itt napok óta tagad s mindjobban fenyegeti az ártéri területbe eső vetéseket. Ma virradóra már az egész hódmezővásárhelyi határban kilépett medré-ből s a víz még folyton nő. A szóna első ara-tását csak most végezték el mindenütt; a takarmány nagy része elhordásra vár. Az első riasztó hírekre megkezdtek a szénahor-dást, de a tulnyomó rész még helybenmaradt. Ezek a reggel már mind vízben állottak. Oly rohamosan jött a víz, hogy arra nem is számítottak. Az este óta hajnalig hatvanhét centimétert emelkedett. A barci rét, a kilenc-százholdas vetés és legelő, a körtvélyesi és a mártéri ártér alacsonyabb része víz alatt áll. — Délelőtt a víz elöntötte a hullámtéri szőlők kis részét is.

— **Távirat Dancigból.** Gróf Vay Ádám Dancigból a következőket sürgönyzi: Vay Sándor kurucgenerális hazahozatala al-kalmából itt az ünnepség nagy pompával ment végbe a helyőrségi templomban, a kor-mányzó és a helyőrség katonai képviselője jelenlétében. A város nagyon szép, Hétfőn indulunk.

— **A petrozsényi anarkista.** Egy petrozsényi távirat alapján néhány nappal ezelőtt bejárta a sajtót az a hír, hogy Pe-trozsényban elfogtak egy veszedelmes nemzet-közi anarkistát, akinek személyazonosságát nem lehet megállapítani. A nagyon elegán-san öltözködő, előkelő modoru anarhistánál az összes európai uralkodók névsorát, fény-képeit, korát, uralkodásának idejét, rendes és átmeneti tartózkodásának helyét feltűn-

tető listát találtak. Volt azonkívül nála egész eszmó levél, amelyeket különböző rendű és rangu anarhisták írt és sos siffri-rozott távirat, amelyeknek kule-át azonban a hatóságok nem ismerik és így nem is tud-ják kibetűzni. A távirat végül arról is hírt adott, hogy az anarhistát személyazonos-ságának megállapítása és további eljárás végett Budapestre vitték. Miat fővárosi tu-dósítónk jelenti, a főkapitányságon napok óta kíváncsian lesik, mikor érkezik meg az anarkista Garlathy rendőrkapitányt, akihez az ilyen természetű ügyek tartoznak, nem győzött a kérdézősködésekre tagadólag vá-laszolni. Már aztán végleg kiderült, hogy az anarkista sohasem is létezett és hogy az egész mese valamelyik kedélyes petro-zsényi polgártárs agyában született meg.

— **Szerencsétlenség a pályaudvaron.** Saját vigyázatlansága folytán súlyos kime-neteli baleset érte ma délelőtt a vasuti állomásnál Somogyi Lajos 26 éves segéd fékezőt. Kocsitolatásnál segédkezett a pályaudvaron s munka közben nem ügyelve eléggé magára, amint két kocsit összekapcsolását végezte, a jobb keze feje az ütközők közé került és négy ujja annyira összeroncsolódott, hogy valószí-nűleg műtetet kell rajta végrehajtani. — A szerencsétlenül járt embert a kózkórházban ápolják.

— **Tizenkétezer rózsabimbó.** A po-zsonyi m. kir. dohánygyár udvarán egy oly, öt esztendővel ezelőtt nemesített rózsát áll, amelyen kerek 12,000 rózsabimbó pattant ki. A csuda rózsát most áll virágjában, és gyönyörű látványosság-számba megy, amit a gyár igazgatósága a pozsonyi Petőfi szo-bor javára aképpen használni ki, hogy köze-lében perselyt helyeztett el. Látogató akad bőven, úgy, hogy a pozsonyi Petőfi szobor-alap bizonyára szép summával fog meg-szaporodni.

— **Mikor a szerkesztő nyerit.** Mi-kor a világ már jéggé fagyott, mintahogy a tudósok ígérk s az egyetlen maradék ember sirva járja a nyomoruság táncát, hogy a hideg meg ne vegye: a magyar vidéki heti-lapok még mindig a humort fogják képvise-lni a szomorú földtekén. A legújabb bizonyíték erre a következő: Egyik csongrád-megyei város lapjának, a Cs. H.-nak felelős szerkesztője, L. J. dr., aki a város polgár-mestere is volt, tegnap bejelentette a lapban, hogy megvált az állásától. Amikor a szer-kesztői tollat néhány hónap előtt megragadta azzal a kérelemmel fordult a közönséghez, hogy tektütsék a lapját omnibusznak, amelyre minél többen szálljanak föl. Ugy látszik azonban, hogy a publikum nagyon döcögősnek találta az omnibuszt és csak mérsékelte számmal szállt föl rá. Erre L. J. dr. megvált a laptól és a következő szokat-lan hangu bucsuzó levelet hagyta hátra:

Kedves Utitársaim! Midőn az Om-nibusszal — a Cs. H. val — elindultam, kocsis szerepem volt a bakró irányítottam alkalmatosságunkat, de kiadóm — hogy kik voltak a gazdáim és ki az igazi, ma sem tudom — lóvá tettek, a rud mellé kellett állnom és huztam egyenlőtlen erővel két kis sajtó csikóval, szedőina-sokkal, a batárt; a teher nagyobb volt, mint amennyire vállalkoztam, tehát kirug-tam a hámból és a midőn est az ese-ményt az Igen tisztelt Utasainknak, szí-ves bucsánatuknak kikérése mellett, a valóságnak híven a fenti egyszerű képlet-ben tudokra kívánom adni, az Igen tisztelt Utitársainknak, kiváltképpen pedig azoknak a szeretetreméltó uraknak, kik szívesek voltak olykor olykor abrakkal ellátni, őszinte üdvözlötlet nyertek. — Maradtam kiváló tisztelettel 1906. június 6 án Dr. L. J. ügyvéd, a Cs. H. volt szerkesztője.

— **Ménesosztályozás és selcjtezés.** A m. kir. állami méntelepek ménanyagának

osztályozása, illetve selejtezése a következő napokban fog megtartatni, ugymint: Deb-recenben július hó 9-én, Szatmárnémetibe 11-én, Sséesfehérvárott 12-én, Turiareme-tén 13-án, Eperjesen 14-én, Bábólnán 14-én, Nimaszombaton 16-án, Nyitrán 17-én, Déesen 18-án, Sepsiszentgyörgyön 20-án, Palinban 20-án, Nagyatádon 21-én, Homo-ródon 21-én, Jászberényben 26-án, Nagy-kőrösön 28-án, Dorozsmán 29-én, Békés-csabán 30-án, Baján augusztus 4-én, Ver-secezen 6-án. A fenti napokon kiselajtezett, de még tenyésztésre használható mének a helyszínén azonnal el fognak adatni.

— **Gyujtogató szomszéd.** Csányi La-jos mártonfalvi parasztember azoknak a ve-szedelmes halandóknak fajtájához tartozik, a kik gyűlöletüktől elvakultan minden ros-zra képesek, a büntől sem riadnak vissza, nem számolva cselekedetük következményével, — csak azért, hogy háborgó bosszuvágyukat kielégíthessék. Az érdemes atyafi valami miatt összeszólalkozott szomszédjával s fék-telen haragjában arra vetemedett, hogy éj-nek idején felgyújtotta annak házát. Az esetet persze megtudták és gonosztettéért csakhamar elfogta ökgilyelmét a csendőrség, mely tegnap, miután töredelmesen beismerte elkövetett bűnét behozta a debreceni ügyész-ség fogházába.

— **Nyilvános köszönet.** Az iparos tanonciskola költségelirányzatában ösztön-dij címen előirt összeghez kegyes adomá-nyokkal járultak: Harsányi István asztalos mester 10, a nemes csizmadia ipartársulat 10, Némethy József fényképész 2, Trnka Gottlieb 6, Dimitrovits Pál 4, Sajó László mérnök 1, a magyar védő egyesület debre-ceni fiókja 100 koronával. Fogadják az ada-kozók a megjutalmazott iparos tanuk s az iparos tanonciskolai bizottság nevében kö-zönszönetet. Dóczy Gedeon ip. tan. iskolai igazgató.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfaluassy ház. Állandó fénykép-kiállítás a műterem kapubejáratával levő ki-rakatban.

— **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz haj-szesz. Két-három napi használat után a leg-erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olescsósága miatt mindenki használhatja. Ara csak egy korona. Kapható használati utasi-tással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógy-szertárában, Piac-utcán.

— **Legjobb ajánlható a bőr ápo-lására és egészségben való tartására egyszer kétszer hetenkint langyos fürdő használata.** Megjegyzendő azonban, hogy fürdő után a bőr mindig érzékenyebb, mert természetes zsirtartalmának nagy részét elveszti és elő-vigyázat nélkül könnyen durva lesz, vagy felpattogzik. Jó szappan használata által mint pld. az 50 év óta jól bevezetett Sarg-féle gycerin-szappan, a bőrnak ismét víz-szadható természetes zsirtartalma, úgy hogy az miadig fehér és finom marad. Kitűnő bőrápoló-szernek bizonyult úgy felnőtteknél, mint gyermekeknél, fürdő után a testnek gycerin krémel való bedörzsölése.

— **Gyomorhajokat** és minden oly bajt, mely erjedéssel van egybekötve, leggyorsab-ban és legbiztosabban a teljesen ártalmatlan „Sirolin-Roche“ gyógyítja, mely a bükka-katrány rég elismert gyógyhatásait tartal-mazza annak kellemetlen íze nélkül. Mérég-telen, nem izgató és jóízű. A gyógyszer-tárakban kapható.

— **Magyar ember nem használ mást.** csak a híres Hajdusági pedrót, mert a legjobb bajusznövesztő és ápolószert az ösz-szes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 filléért utánvétellel bérmentve küld a ké-szítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész. Deb-recen, Kossuth-utca.

— **Az Arany Bika** kávéházban minden este ol-gányzene.

Rovások.

*

A debreceni magyar tul van a nagyobb bajon. Nagy nebezen világra szülte a mentőegyesületet és most ilyenforma fohászokra fakad:

— Látod, gyermekem, nekem elég fájdalomba kerültél már eddig. — Varázsold magad elé azt a kinszenvedésemet, hogy önmagammat kellett felülmulnom és bizonyára békén hagysz ezután.

Ilyenforma gondolatmenetre vaill az a körülmény, hogy a megalakulás óta semmi nesz sem hallszik a mentőkocsik tájéka felől.

Ez baj, nagy baj. De még nagyobb baj volna, sőt mi több, lelkiismeretlenség, ha a mentőegyesület élére állított tisztikar nem szentelné minden pillanatát annak, hogy emezsenge egyesület erőteljes lábakat kapjon és a működéshez kiapadhatlan furrásból nyerje az élet-ellészt.

Mi görcsösen ragaszkodunk azon ideánkhöz, hogy a mentőegyesületet szilárd alapokra fektetve lássuk. — Nem pusztán a mentőegyesületért. Inkább egy jámbor következtetésért, amit abból a tényből vonnánk le, hogy Debrecenben nem halt még ki teljesen az ideális lelkesedés és az érték nélküli adakozásokhoz szükséges ösztön.

Akkor mernénk reménykedni abban is, hogy más kulturcélok érdekében is lehetne kisajátítani a debreceni társadalmat.

*

Két vándor komikus arat nap nap után értékes diadalokat a debreceni nyári színpadon. *Baumann és Gyárfás*... Van-e, aki e két nevet nem ismeri?

Aligha. — Mindketten olyan népszerűsége és elismerésre tettek szert a fővárosban, hogy nem volna csuda, ha a szerény és tapasztalatlan vidék egyszerűen szíjelszedné őket.

Minket különösen egy szempontból érdekel ez a két művész-ember. Nevezetesen érdemükül rójuk fel, hogy a magyar bretilin teljesen feleslegessé teszik a német kontárművészetet. — Nagy szó ez, mérlegelése után annak, hogy — bizony — alig néhány éve még szerte az országban német izléstelenségekkel butították a szegény naiv orfeum látogatót. Az igaz, hogy Debrecennek ebben nem velt része, de viszont a legsilányabb komikus-anyagot kellett naponta lenyelnie.

Ilyen körülmények között adassék teljes elismerés ennek a két, valóban művészembernek, akik megfizethetetlen és eléggé nem értékelhető kitartással addig addig mosolyogtak az orfeum-muzsára, míg önagysága teljesen a hatalmukba került.

Bármely téren dolgozzék valaki a magyar szó uralmáért, — feltétlenül nyugtázandó számára egy adag elismerés. De akik a legnehezebb talajon dolgoztak és dolgoznak, azokat legalább is két adag illeti meg...

SPORT.

Az ügétő versenyek.

Az első nap programja.

(Saját tudósítónktól.)

— június 18.

A jövőhét 23 és 24-ik napján a debreceni úrkocsis egyesület pályáján végbemenő ügétőversenyekre rendkívüli nagyszámmal érkeztek be a nevezések. A kiváló mezőnyt igazolja az első napi dus program is. Az egyesület vezetősége fáradhatatlanul buzgól-

kodik, hogy a sportnak e hasznos és kiváló nemét minél jobban megkedveltesse. Az egyes versenyek kiválóan érdekesek lesznek. Az urhölgyek versenyének értékes és díszes tisztelődijai már láthatók a főtéren a Nyakendőkirály üzletének kirakatában.

A versenyek első napi, június hó 23-iki programja a következő:

I. Aláírási díj. Lucie M., tulajdonos Sennyei Géza báró. Dolly, tulajdonos Vecsey Zoltán. Csángó, tulajdonos Kiss Ernő. Tiszaháti, tulajdonos gróf Dessewffy Miklós. Georgina, tulajdonos Dercsényi Ferenc.

II. Kísérleti verseny. Gólya-Volna, tulajdonos Vecsey Zoltán—Olasz Elemér. Márvány—Kedve ez, tulajdonos Gross Ferenc. Bravó—Solyom, tulajdonos báró Sennyei Béla. Furesa—Kincsem báró Sennyei Béla. Legény—Ly. Emma G., tulajdonos Dercsényi Ferenc. Mérges—Páva, tulajd. Orosz György. Matyi—Ágnes, tulajdonos Roheim Zsiga.

III. Heat verseny folytatása. Lucie M., tulajd. Sennyei Géza. Dolly tulajd. Vecsey Zoltán. Csángó, tul. Kiss Ernő. Tiszaháti, tul. gróf Dessewffy Miklós. Georgina, tul. Dercsényi Ferenc.

IV. Urhölgyek versenye. Pista—Való, tulajdonos Sennyei Géza báró. Puskás—Szezi, tulajd. Sennyei Béla báró. Cziczka—Asztrelia, tulajdonos gróf Dessewffy Miklós. Lucy—Norma, tulajdonos Kohner Willy.

V. Heat verseny folytatása. Lucie M., tulajd. Sennyei Géza báró, Dolly, tulajd. Vecsey Zoltán, Csángó, tulajd. Kiss Ernő. Tiszaháti, tulajdonos gr. Dessewffy Miklós, Georgina, tulajd. Dercsényi Ferenc.

VI. Földművelésügyi miniszter díja. Fényes—Djin, tulajdonos báró Sennyei István. Elza—Fruska, tulajdonos gróf Keglevich Gyula. Bravó Bakfisch, tulajdonos Kiss Ernő. Matyi—Ágnes, tulajdonos Roheim Zsiga. Rigó—Gyilkos, tulajdonos báró Sennyei Béla. Katka—Sába, tulajdonos id. gróf Lónyay Gábor Lator—Belle Bird, tulajdonos Kohner Willy. Köles—Lomos, tulajdonos Domahidy Elemér.

VII. Egyes fogatok versenye. Diablis, tulajdonos Sennyei Géza báró. Zsazsa, tulajdonos Vecsey Zoltán. Pompás, tulajdonos Kiss Ernő. Czimeró, tulajdonos Orosz György. Lucy, tulajdonos Kohner Willy. Lator, tulajdonos Kohner Willy. Mary-Simmons, tulajdonos Kohner Willy. Dolly, tulajdonos Vecsey Zoltán.

Debrecen város díja. Gólya-Volna, tulajdonos Vecsey Zoltán—Olasz Elemér. Bravó Bakfisch, tulajdonos Kiss Ernő. Aschen-Brodli Subrett, tulajdonos gróf Eszterházy Pál. Lárvány-Kedvencez, tulajdonos Gross Ferenc. Sirály-Buvár, tulajdonos Bárczay Sándor. Nelly-D. Lady-K., tulajdonos Bárczay Sándor, Szócs Szikra, tulajdonos Kohner Willy. Mokány Lenke gr. Keglevich Gyula. Czimeró O. — Tüzoltó K., tulajdonos Orosz György Kállay Frigyes.

A négyes fogatu versenyben, mely második nap lesz, a következők vesznek részt.

Boldog a magyar — Szócs Szikra — Felhő Klári, tulajdonos Kohner Willy.

Mozdony-Pajkos, Parázs-Nagyur, tulajdonos Liptay Béla.

Csuhaj-Kedves Tündér Maga tulajdonos ifj. Korniss Ferenc.

Fényes Djin, Ágnes Mondjak, tulajdonos báró Sennyei István.

Elza Fruska, Mokány Lenke, tulajdonos gróf Keglevich Gyula.

A versenyekre pályajegyek előre megválthatók Békés Lajos üzletében.

TAVIRATOK.

A sakk mester halála.

Budapest, június 18. Philadelphiából jelentik: Pillsbury sakk-mester tegnap meghalt.

Oroszországból.

Budapest, június 18. Bialisztokból távirják: A nyugalom ismét helyreállt, de órára annak az egész éjjel meg revolvelővéseket

hallottak. Az utazókat és a zsidókat is bocsátják a városba. Bader tábornokot katonai kormányzóvá nevezték ki. Kladovánál Kalisba induló postakocsit rablók megtámadták. A kocsis és két katorna kik a postát kísérték, megölték. A postakocsit a rablók kirabolták.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, június 18.

Buzakinálat mérsékelt, vételked v mérsékelt. Kedvezőbb irányzat mellett 16,000 métermázsa került forgalomba tartott áron. — Egyébb gabonanemek közül tengeri, rozs, árpa változatlan, zab szilárd. Idő: szép és meleg.

Buza októberre	16.02—04.
Buza áprilisra	16.52—54.
Rosz októberre	13.46—48.
Zab októberre	13.62—64.
Tengeri júliusra	12.86—88.
„ augusztusra	13.02—04.
„ 1907 májusra	11.34—36.
Repece augusztusra	29.20—40.

Szerkesztői-posta.

D. M. N. Látnunk kellene az illető intézet szabályzatát, hogy tudjuk, mily irányban szabad, vagy nem szabad a személyzetet foglalkoztatni. Annyi tén, hogy uri ember soha senkivel és semmit sem dolgoztat ingyen.

Dr. M. L. Igen sikerült dalok, de le kellene újra másoltatni, mert ily hosszú sorokban, zárjelkellet sat. nem adhatjuk sajtó alá.

Remény. E hó 20-án és 21-én.

Közgazdaság.

Kártékony-e a veréb? Megszoktuk már a verebet a kártékony állatok közé sorolni. Sőt ma már törvényesen is ezekhez kell számítaniuk, amennyiben a mezőgazdaságra hasznos madarak védelme tárgyában 1902. március 12-én kötött és nálunk a múlt évben becikkelyezett nemzetközi egyezményben felsorolt madarak között nincs, ellenben a bármikor üldözhető sorában van meg említve a veréb. Kivált buza és kölesvetéseinket, továbbá gyümölcstermésünket szeretik megdézsmálni ezek a lakmározni rendszeren nagy csapatokban járó falánk szárnyasok. De hogyha általában is beigazolást nyer az az észlelet, melyet e közlemény írója legujabban tett a verebeket illetően, úgy nemsokára jobb szemmel fogjuk nézni ezeket az eddig csupán kártéveseikről ismert apró állatokat. Szőlőgazdáink sajnos tapasztalják, hogy szőlőik sokféle ellensége az utóbbi években egygyel szaporodott. A filoxera, peronoszpóra, lisztharmat, stb. után jött a kendermag bogarak özöne, mely koratavasszal a rügyfakadás előtt lepi el a szőlőtökéket és mohó étvágygyal veti magát az előbuvó termőbimbókra, kirágván azokból éppen a parányi firtéscecskéket. Védekezés nincs ellenük; hacsak egy-egy tyukaljnyi csibét nem bocsájtunk rájuk, amit egyik-másik gazda meg is tesz, de a mi a tyuk örökké kapargáló természete miatt kárral jár. A kendermagnagsága parányi rovart képes tönkretenni, illetve kifejlődésében megakadályozni az egész szőlőtermést. Amde ott teremnek a mi „üldözendő“ verebeink. Mint valami könnyű huszárság nyargálnak be a még kopár szőlőterület tőkeorai közé és ahol fűre csapatok végigvonultak: ott hirtendő sem marad a rügyrögő feregéből. A feneketlen begyű s gyorsan emészto veréb kiszámíthatlan számu kendermag-bogarat képes naponként fölfalni s így a ki csak egy két verébfészket szivelt is meg szőlőháza padlásán és téli madáretetőjéről nem lödözte le a tolakodókat, az most együtt gyönyörködhetik velem a kis bogárrító munkások haszontevésén.

László Zsigmond

állatorvosi
rendelő irodája

Deák Ferencz-u. 14 sz. I. em.

Eltfogad: lépfene, sercegő üszök,
sertés-orbánc elleni oltásokat.

Legdivatosabb

hosszuszárú

Selyem

Cérna

és

Bőr

ke z t y ü k

óriási választékban

45 kr.-tól feljebb

SCHÖN SÁNDOR

ke z t y ü k - kötszer és orvosi műszertárban

Debrecen. Piac-u. 12. sz. Stencinger ház.

Uj női pipere tárgy „LUNA“ kötő.

Neustein Fülöp szukrozott hashajtó labdacskái

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

pirulák hasouló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használhatók, gyöngéden hashajtók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb, s mellette oly ártalmatlan, mint a pirulák.

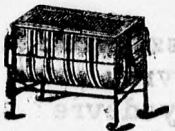
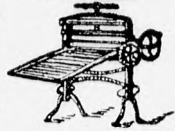
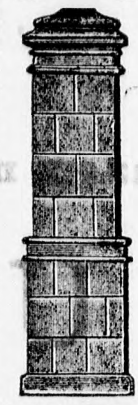
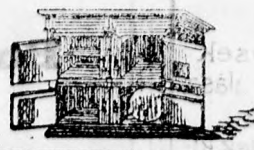
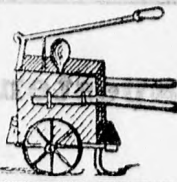
S z é k s z o r u l á s

eg több betegségek forrása ellen. Szukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik be. 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeres doboz 120 fillér, tehát 120 pirulát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük háróztottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót“ és „Neustein Fülöp gyógyszerész“ aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót“ hoz címzett gyógyszerára Bécs, I., Plankeng 6. Kapható: Debrecen: Balázs Odön, Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

Tavaszi idény.

Építkezéshez: vasgerendák, porcellan és vaskályhák, konyhák. Építkezési vasalások. Méhészeti cikkek és sze-számok, minden iparághoz, fürdő-kádak, jégsekreányek, vasbutorok, gyermek-kocsik, kertészeti felszerelések, kerti padok és butorok, Minimax tüzoltó készülék, Önműködő ajtózárok, kerítésnek való tuskés sodrony és sodrony fonat.

Tóth Gyula

vasnagykereskedő, Debrecen, 20 és 27.

A legjobb arcz-
szépítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS.

Egy tégely ára
kor. 4 fillér.

mely az arczot tisztítja, fehérit és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

Serail-szappan.
Epe-szappan.

Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatához

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három szíjben, fehér, rózsás és krém. 1 doboz ára 1 korona.

Serail-crème. nappali használatra.

Szerail-szájviz. A legjobb szájviz.

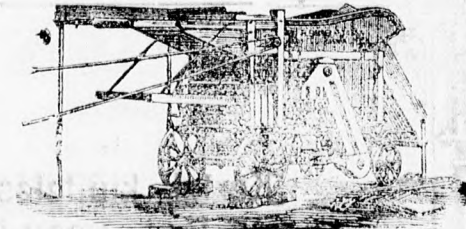
Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Odön gyógyszerész uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: ROZSNYAI MÁTYÁS gyógyszerertárban Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerertárban

FLEISHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődeje, Kassán, Vám utca 11. szám.

Ajánlja a gazdaközöségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával és szerüen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit:

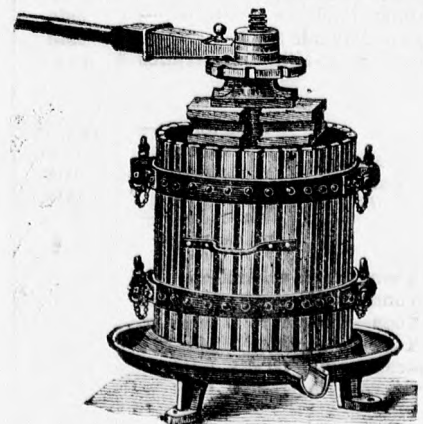
Cséplőkészleteit, cséplőgépeit,
Baker-élettisztító-rostait,
Borsajtóit s szőlőzúzóit.

Gyárt továbbá: MALOM-, OLAJGYÁR és SZESZGYÁR berendezéseket, GŐZGEPEKET, GŐZKAZÁNOKAT mindennemű SZIVATTYUKAT stb.

Bizományraktár:

Sesztina Lajos urnál
Debrecenben.

Gazdasági gépeink s egyébbgyártmányaink árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezek ki-
dolgozása és előle-
ges költségvetések
teljesen díjtalanul.

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, VÁZLÓUTCA 20. -- HIRDETÉSI IRODA. --

MAGYAR Állam vasutak monotrendje

1906. május hó 1-től.

Debrecenből indul		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	22
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	25
	reggel	5	35
	reggel	5	44
	d. e.	8	09
	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	34
	d. u.	4	47
	este	7	—
	este	7	07
	reggel	4	35
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	56
F.-Abony felé vásártérről —	d. u.	4	56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-től	d. u.	5	16
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Derecske—N.-Léta felé — —			
Budapestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 8 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	8	29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6	48
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	3	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. u.	4	12
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	11
Szatmár felől — — —	este	6	40
Kassa—Miskolc felől — — —	este	8	18
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	d. e.	11	31
	reggel	7	33
	d. e.	7	40
	este	6	22
	este	6	28
	d. u.	3	29
	d. u.	3	35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs—Polgár felől vás. hoz	reggel	5	35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

Budapestben

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap:

„AZ UJSÁG“

Előfizetési ára:

Egész évre: 28 k.
Félévre: 14 „
Negyedévre: 7 „
Egy hónapra: 2 k. 40 f.

Gyönyörű ALBUM-ajándék karácsonyra AZ UJSÁG minden előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala,
Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

Csikes Ernő férfi szabó

DEBRECZEN, Főtér 58. sz. Bank-palota.

Uri, polgári, katonai, papi és mindentéle egyenruhák a legújabb divat szerint készítettnek. — Dus raktár bel- és külföldi szövetekből.

● Vidéki megrendeléseket gyorsan eszközöl ●

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.